

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

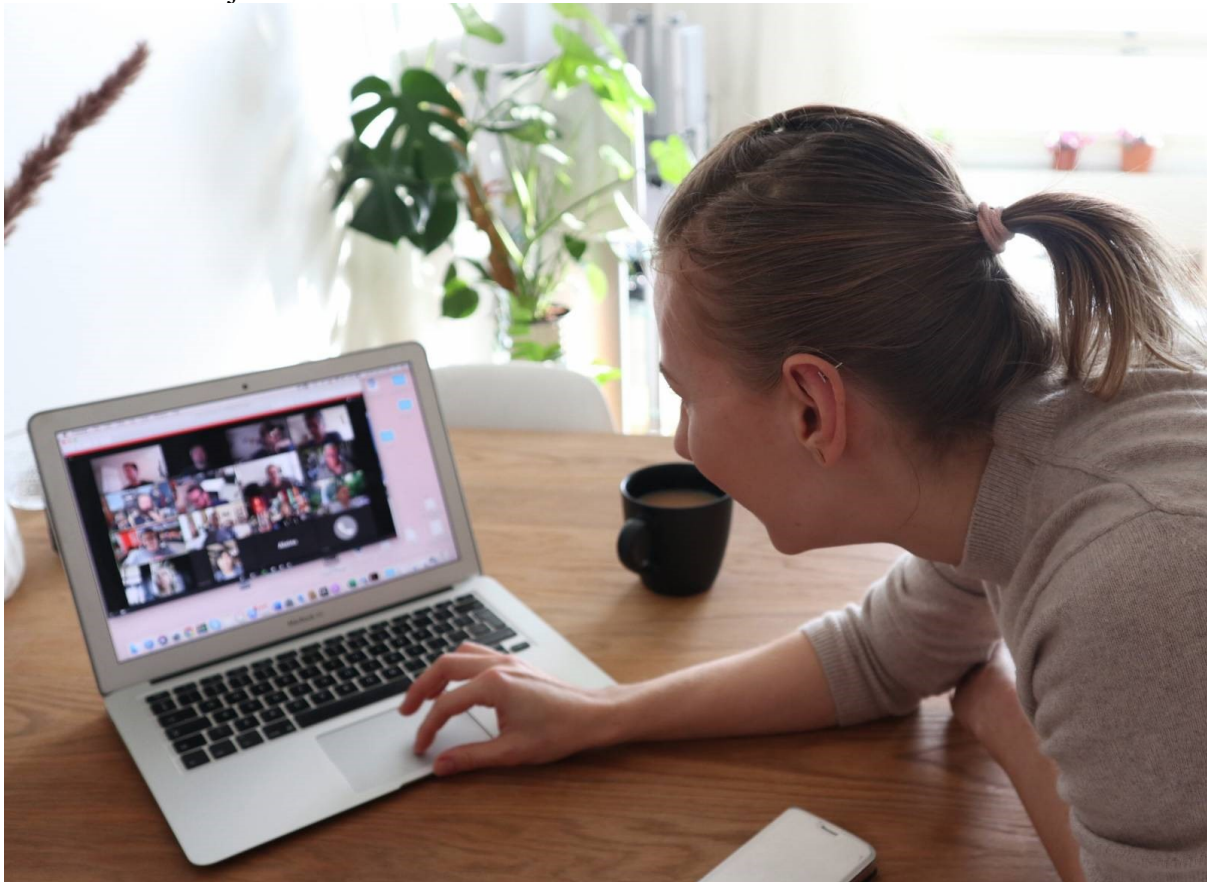
To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Joutsen, V. (2020) Tehokasta vai etäapatiaa? TAMK-blogi, 11.11.2020.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/tutkimus/tehokasta-vai-etaapatiaa/>

Tehokasta vai etäapatiaa?

11.11.2020 — Arja Hautala

Kirjoittelen yksin kotonani rauhallisessa ympäristössä ja taustalla soi jazz. Minun ei tarvitse hosua räntäruuhkaan. Jumppavaatteeni ovat helppoja käyttää ja huoltaa sekä soveltuvat nykyään erinomaisesti työvaatteiksi. Tiedossa on streamia, Zoomia, podcastia, Teamsia ja tietysti sähköpostia. Välillä kirjoitan blogia ja välillä artikkelia. Palaverissa osa ei voi tai halua aukaista kameraa. Kameran ollessa kiinni voin keittää toisenkin kupillisen kahvia.

Olemme tehneet melkoisen digiloikan etäaikana. Webinaareihin osallistuvat suuret joukot ja tallenne on mahdollista katsoa itselleen sopivana hetkenä. Digitaalisen toimintaympäristön pohja on koodattu osin jo edellisessä projektissa valmiiksi, joten pääsemme helposti tekemään nopeasti ja edullisesti ympäristön, jossa asiat hoituvat tehokkaasti ja varmasti. Hallinnan tunnetta säädellään tehtävälistoilla ja digitaalisilla kalenterilla itseohjautuvasti. Kätevää, tehokasta ja kovin suomalaista.

Ennen vanhaan eli vielä viime syksynä oli luentosali, hälinää, kiirettä, lounas- ja kahvitaukoja. Oli myös kuulijoita, jotka keskeyttivät tai eivät keskittyneet. Tutustumiseen, jään rikkomiseen, vitsailuun tai muuhun epämuodolliseen tuhrautui arjessa aikaa. Kun aloitin opettajan urani 1990-luvun lopulla oli opettajanhuoneessamme yksi puhelin ja yhteinen tietokone. En silloin arvannut, että opiskelijat siirtyvät luokista tietokoneeseen ja älypuhelimien. Muutosvauhti on viime vuosikymmeninä kiihtynyt ja tänä vuonna olemme hypänneet tuntemattomaan liitoon.

Nyt etätyöapatia on iskenyt, vaikka aiheuttajia ei ole ollut näköpiirissä. Onko aamuinen kiiruhtaminen räntäsateessa kustannuspaikalle ja toimistossa hiipivä höpökuukkelikiukaan se tärkeä pala, jonka myötä löydämme merkityksen toiminnallemme? Onko luottamuksellinen suhde rakennettu yhteistuumin vaikuttaen vuoroin toisiimme? Mielen, tunteiden ja merkityksien syrjäyttämisen hinta syö helposti digitalisaatiosta saadun hyödyn, jos emme pohdi yhdessä olennaisen merkitystä. Sosiaalisen identiteetin muutosta ei välttämättä huomaa helposti, mutta sen vaikutukset ovat yleensä huomattavasti merkittävämmät kuin osaamme edes kuvitella. Liian usein jonkin hyvän huomaa vasta sen puuttuessa.

Ehkä löydän merkitystä ja apatiani lähtee virtuaalikaupilla tai virtuaalilounaalla, mutta merkitystä etsiessäni odotan kuitenkin, että pääsen ihan oikealle kahville, konserttiin ja oikeaan liveyöpalaveriin. Uusi tekniikka mahdollistaa sellaisia asioita, joista vielä aikanaan saatoimme vain unelmoida. Onhan tämä turvallista ja käytännöllistä, mutta pidempään jatkuessa ei kovin merkityksellistä ja terveellistä.

Tänäänkin etäpäivä sujui tehokkaasti, mutta unohdin taas mennä lounaalle, kun ei kukaan kutsunut minua mukaansa. Eineskeitto oli kuitenkin webinaarin aikana helppo lusikoida, kun ei ollut kamera päällä.

Teksti: Vesa Joutsen, sosiaalialan lehtori ja Legit-tutkimusryhmän jäsen, TAMK
Kuva: Dimitra Panopoulou-Huovila